

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/106/2007

OPINIE O INSTALACJI AMERYKAŃSKIEJ TARCZY ANTYRAKIETOWEJ W POLSCE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W Waszyngtonie skończył się kolejny etap negocjacji na temat umieszczenia w naszym kraju elementów tarczy antyrakietowej. Rozmowy dotyczyły m.in. lokalizacji bazy, a także polskich propozycji wzmocnienia naszego bezpieczeństwa w ramach zmienionej sytuacji geostrategicznej. Można sądzić, że demonstrowana niedawno krytyczna postawa Rosji w tej sprawie i zapowiedź kontrposunięć w przypadku pojawiania się części systemu amerykańskiej tarczy antyrakietowej w Polsce i Czechach sprawiają, iż Polacy z obawą i rosnącym dystansem podchodzą do tej inicjatywy.

Wyniki czerwcowego sondażu¹ wskazują, że większość Polaków (60%) jest przeciwna budowie elementów amerykańskiej tarczy antyrakietowej w naszym kraju, przy czym co trzeci (35%) wyraża sprzeciw w sposób zdecydowany. Za ulokowaniem tego rodzaju instalacji w Polsce opowiada się 26% ankietowanych, ale tylko 7% nie ma co do tego żadnych wątpliwości.

W ciągu ostatnich dwóch lat notujemy systematyczny wzrost odsetka osób sprzeciwiających się instalowaniu elementów tarczy antyrakietowej w Polsce: w 2005 roku taki sprzeciw wyrażał tylko co trzeci respondent (32%), w czerwcu 2006 – 54%, w lutym 2007 – 55%, a w kwietniu bieżącego roku – 57%. Jednocześnie maleje liczba zwolenników zaangażowania się naszego kraju w system obronny USA. W 2005 roku połowa Polaków przychylnie odnosiła się do tej inicjatywy, a w ubiegłym roku liczba zwolenników tej inwestycji nieco tylko przekraczała jedną trzecią. W ciągu ostatnich dwóch miesięcy po raz kolejny minimalnie (o 3 punkty procentowe) wzrosła liczba przeciwników umieszczenia w Polsce elementów tarczy antyrakietowej.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (205) zrealizowano w dniach 1–4 czerwca 2007 roku na liczącej 903 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Trwają rozmowy pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi w sprawie ulokowania na terytorium Polski amerykańskiej bazy z wyrzutnią raket, wchodzącej w skład tzw. tarczy antyrakietowej, systemu przeznaczonego do niszczenia pocisków z ładunkami jądrowymi na wypadek ataku z terenu państw sprzyjających terroryzmowi. Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do tego systemu?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	XII 2005	VI 2006	II 2007	IV 2007	VI 2007
	w procentach				
Zdecydowanie za ulokowaniem na terenie Polski takiej bazy	18	15	9	8	7
Raczej za	32	20	19	17	19
Raczej przeciw	17	26	25	24	25
Zdecydowanie przeciw ulokowaniu na terenie Polski takiej bazy	15	28	30	33	35
Trudno powiedzieć	18	11	17	18	14

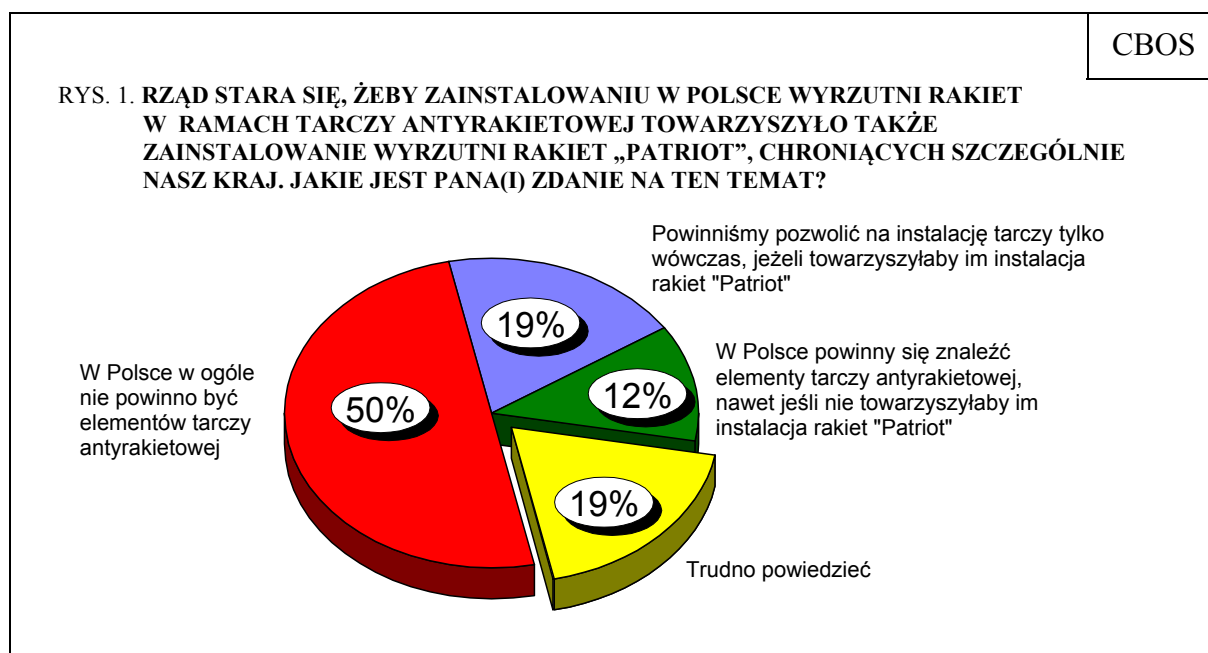
Jedynie wśród zwolenników głównej partii rządzącej – PiS – jest niemal tyle samo zwolenników, co przeciwników ulokowania w Polsce wyrzutni amerykańskich pocisków antyrakietowych. Wśród pozostałych respondentów wyraźnie przeważają przeciwnicy tak bezpośredniego angażowania się naszego kraju w system obronny USA. Najbardziej zdecydowany sprzeciw wyrażają osoby bierne polityczne i nieuczestniczące w wyborach, a wśród potencjalnych wyborców – sympatycy centrolewicowego LiD-u.

Tabela 2

Trwają rozmowy pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi w sprawie ulokowania na terytorium Polski amerykańskiej bazy z wyrzutnią raket, wchodzącej w skład tzw. tarczy antyrakietowej, systemu przeznaczonego do niszczenia pocisków z ładunkami jądrowymi na wypadek ataku z terenu państw sprzyjających terroryzmowi. Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do tego systemu?	Potencjalne elektoraty					
	LiD	PO	PiS	Samo- obrona	Niezde- cydowani	Niegłosu- jący
	w procentach					
Za	31	35	44	34	21	18
Przeciw	64	56	41	59	60	66
Trudno powiedzieć	5	9	16	7	19	16

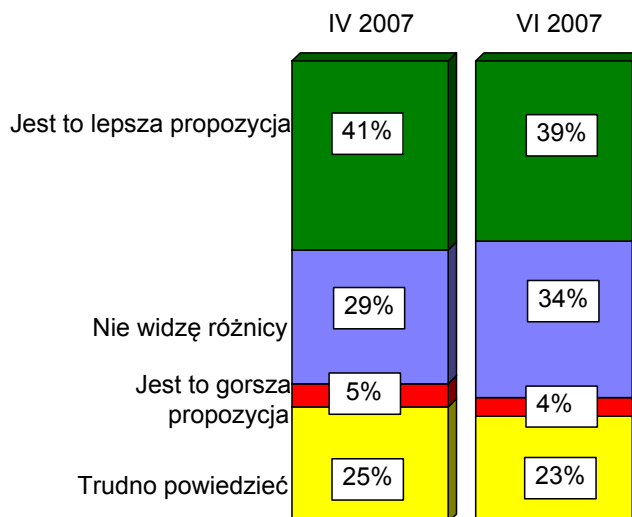
Wśród pomysłów dotyczących wzmocnienia pozycji obronnej Polski, pojawiających się w medialnych dyskusjach, była też propozycja, by w zamian za zgodę na umieszczenie na terenie kraju elementów tarczy rakietowej zażądać od USA udostępnienia systemu wyrzutni

rakiet „Patriot”. Jednak połowa Polaków (50%) uważa, że w Polsce w ogóle nie powinno być tej inwestycji bez względu na to, czy będzie jej towarzyszyć instalacja wyrzutni rakiet „Patriot” na terenie naszego kraju czy też nie. Niespełna co piąty badany (19%) uzależnia zgodę na zainstalowanie w Polsce elementów systemu antyrakietowego od jednoczesnego umieszczenia na terenie kraju rakiet „Patriot”, a co ósmy (12%) uważa, że Polska powinna wyrazić zgodę na instalację systemu tarczy antyrakietowej i nie wiązać jej z możliwością pozyskania przez nasz kraj rakiet „Patriot”.

Wśród wielu krytycznych opinii wobec tak bezpośredniego zaangażowania Polski w system obronny USA wysuwany jest argument, że instalacja ta odbywa się poza sojuszem obronnym, do którego należą oba kraje, czyli NATO. Poparcie dla tej inicjatywy wśród Polaków zwiększyłoby się, gdyby umieszczenie w Polsce wyrzutni pocisków było częścią strategii NATO, a nie tylko fragmentem systemu obronnego USA. Dwie piąte ankietowanych (39%) uważa, że instalacja elementów tarczy antyrakietowej w Polsce byłaby do przyjęcia, gdyby NATO patronowało jej realizacji. Tylko nieliczni (4%) uznają takie rozwiązanie za gorsze. Dla jednej trzeciej respondentów (34%) nie ma różnicy, czy tarcza antyrakietowa byłaby realizowana w ramach NATO czy też nie. Prawie co czwarty ankietowany (23%) nie ma sprecyzowanej opinii w tej kwestii.

RYS. 2. CZY UWAŻA PAN(I) ZA LEPSZĄ PROPOZYCJĘ, ABY SYSTEM TARCZY ANTYRAKJETOWEJ BYŁ REALIZOWANY W RAMACH NATO, A NIE JAKO SYSTEM WYŁĄCZNIE AMERYKAŃSKI?

W ciągu ostatnich dwóch miesięcy nie zmienił się stosunek Polaków do kwestii, czy tarcza antyrakietowa powinna być tylko amerykańska czy natowska. Uznanie tej inwestycji za wspólną inicjatywę obronną krajów NATO zmieniłoby stosunek do niej zwolenników wszystkich partii. Szczególnie wyraźnie za lepszy pomysł uznają go potencjalni wyborcy centrolewicy – LiD-u.

Tabela 3

Czy uważa Pan(i) za lepszą propozycję, aby system tarczy antyrakietowej był realizowany w ramach NATO, a nie jako system wyłącznie amerykański?	Potencjalne elektoraty					
	LiD	PO	PiS	Samo-obrona	Niezdecydowani	Niegłosujący
	w procentach					
Jest to lepsza propozycja	65	52	55	34	23	30
Nie widzę różnicy	22	33	21	36	43	37
Jest to gorsza propozycja	4	2	6	0	2	4
Trudno powiedzieć	10	13	18	30	33	29

Mimo iż dzięki dyskusjom zmniejsza się odsetek Polaków niemających wyrobionej opinii na temat umieszczenia w naszym kraju elementów amerykańskiej tarczy antyrakietowej, wiedza na ten temat nie wydaje się zbyt głęboka. O ile kiedyś, gdy pytaliśmy

o tę kwestię po raz pierwszy, pozytywny stosunek do tej inicjatywy opierał się – jak się wydaje – przede wszystkim na niewiedzy, a zarazem ogólnie pozytywnym postrzeganiu Stanów Zjednoczonych, o tyle teraz niechęć jest związana – jak można sądzić – przede wszystkim z obawami wynikającymi z protestów Rosji i zapowiedzi z jej strony możliwych kroków odwetowych. Wizyta prezydenta Busha w Polsce nie rozwiązała tych obaw. Przeciwnie – wydaje się, że publiczna dyskusja na ten temat raczej zwiększyła wątpliwości: w ciągu ostatnich dwóch miesięcy krytyczny stosunek do umieszczenia elementów tarczy antyrakietowej nieco się zwiększył. Znaczne grupy Polaków (jedna czwarta – jedna piąta) nie potrafią rozstrzygnąć, czy i jakie argumenty przemawiałyby za umieszczeniem elementów tarczy antyrakietowej w Polsce.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI